

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistišču mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistišču je v Miklošičevi ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina pa upravnistišču. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača po določenem ceniku. Lastnik in glavni urednik Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč. : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

Trst.

Z bolešjo v srcu je vsa Slovenija pred prilično 13. leti obupala nad tržaškimi Slovenci. Edini mandat tržaškookoliškega državnega poslanca, tedaj zastopnik po vit. Nabergerju, je padel v roke laškega kamorista Mauronerja. Potrta in ogorčena srca tržaških rojakov so Lahi še bolj razburili s tem, da so izvesili oni glasoviti „Amen“.

Toda pripomniti moramo, da je bistvo tržaškega Slovencev neustrašenost, resna volja in pa neomajna ljubezen do domovine, ki jo je koemigrant-proletarec zapustil in si ustvaril v tem velikem mestu svoj novi dom. Premnogo je sicer odpadnikov, a večinoma izza prejšnjih časov, takrat ko so Slovenci v Trstu igrali še podrejeno ulogo nekakšnih obveznih veteranov Avstrije, to pa večinoma vsled pomanjkanja treznosti, ki jim jo je v obilni meri prinesla šele smrt cesarice Elizabete, zaradi katere so trozvezi na ljubo presedeli nad 100 let ječe.

Tržaški Slovenci so bili vse preveliki patrijotje; zato in izza več drugih razlogov — najvažnejši med njimi je bila oportunist — niso utegnili misliti v prvi vrsti nase ter na posebne slovenske narodne, delavske in druge koristi.

Do one dobe, ki jo zaznamuje grozovita obsodba protilaških demonstrantov, Slovencev-veteranov, je imela avstrijska vlada dokaj ugodno stališče za geslo „Divide et impera“, posebno zato, ker primorski Slovenec ne more trpeti regnikola, konkurenta najslabše vrste. Takrat pa so naši rojaki v Trstu privrati kot Slovenci odprli oči ter so se pričeli glasno upirati politiki ministra Goluchowskega, povzročitelja te regnikolske invazije. Uvideli so namreč, da Lahi pravzaprav niso krivi, če se jim tu nudi prilika zaslužiti kruha, nego da je kriva vlada, in da treba poslati proti nji glasnika v parlament. In glej čudo! Kakor ranjeni levi so šli v boj za Rybářa ter si ga izvolili, s tem pa izsilili pred svetom velik ugled.

Stotine zaporedoma zadanih udarcev so jih vzdramile, in če do danes še niso odpravili vseh krivcev in krivic, jim ni zameriti, saj smo čisto gotovi, da bodo oni sami kot čvrsti, pogumen naroden organizem ne samo rešili svojo postojanko, nego tudi odprli oči nam „zabitim Kranjcem“, da tudi mi spoznamo nevarnost, ki preti od plesnjivega nazovi — liberalizma in falotskega klerikalizma.

Tržaškimi Slovincem je jasno že zdavnaj, oni vedo prav dobro, da oba ta dva brata igrajo igro, aranžirano na Dunaju, igro, ki jo je izkušala zanesti tudi v Trst — najprej liberalna stranka, v zadnjem času pa tudi klerikalna, ki z vso paro dela na to, da bi se v Trstu vgnezdila. Toda

obadva valova se morata razbiti ob trdnem zidu jadranske straže.

Nehote se vprašujemo, kje iskati onih zaslužnih mož, ki so nam tako sijajno utrdili Trst. Odgovor je nenavadno kratek. Prava narodna zavest je dandanes že tako razprostranjena v najširjih tržaških delavskih in obrtniških slojih, da je naravnost bedasto, pripisovati to ali ono zaslugo kakšni posamezni osebi. Saj vidimo pri voditeljstvu iz večine same prevrnjene kozelce. Takšen je n. pr. današnje preziranje klerikalnega rovanja med služkinjami, ki bodo s časoma zagospodarile v slovenskih družinah kot matere — klerikalizma. S strani političnega vodstva se proti temu sistematskemu „preporajanju“ ne ukrenja ničesar; tudi N. D. O. pušča služkinje, kuharice, hišne, dojlje, postrežnice, natakarice in guvernantke popolnoma v miru, dočim se s Kranjskega odpravljata kapital in „sveti mož“, da jih „preporajata v Kristu“. In to se godi s klerikalne strani silno previdno, tako da široki sloji naroda ne opažajo, kajti naši farji vedo dobro, da se jim „zaslužnih“ voditeljev ni bati, in da dosežejo svoj cilj, samo če oprežno prekorajajo velikana — maso. Danes ni moj namen „drezati“, toda tudi to še pride. Le opozoriti hočem naše kranjske kroge, naj delajo tako, kakor delajo tržaški Slovenci. Iz splošne narodove želje naj se ustvarjajo dejstva, tako da bodo voditelji naroda pod kontrolo naroda prisiljeni delati, kakor morajo na Tržaškem, kjer se ta recept v vsem obsegu izvaja.

V tem pogledu naj nam služi Trst za zgled. Toda na svojo žalost moramo konstatovati, da je bilo probujevalno delo tržaških Slovencev osnovano na vse drugačnih premisah nego na Kranjskem. Zato gre tržaškemu buditeljem vse priznanje, kranjskim pa najgloblji poklon — zaničevanja. Dočim so naši rojaki ob Adriji večni nevarnosti za posamezne eksistence dvigali pravo narodno zastavo, so naši liberalci (?) zavlekli v naše življenje takšno morijo duha, da jim niti največja pokora ne bi smela več prinesiti — palme. Toda kaj vidimo? Vzlic njih naravnost bedastemu stopanju drevi za „liberalci“ — še vedno par stotin koristolizcev, uspavani narod pa si pušča skruniti vsako narodno svetinjo (slučaj Vrhnika).

Zato pa, vi vsi, ki mislite resno in čutite za ta uspavani narod v osrčju domovine, na krov, da postavimo jez proti tiraniji vlade, klerikalizma, liberalizma in internacionala! Kdor hoče biti voditelj, naj dela, kakor zahtevajo od svojih voditeljev naši brat je ob Adriji, tržaški Slovenci, ki bi si jih morali vzeti za zgled Kranjci, Štajerci, Korošci in tudi ostali Primorci!

Onegov.

Slovanski Jug.

Sijajna zmaga „veleizdajalske“ stranke.

(Izvirni dopis „Jutru“).

Zemun, 22./10. maja.

Kakor znano ima srbski narod na hrvaško-ogrskem teritoriju svojo narodno versko avtonomijo. Zakonodajalno moč te avtonomije predstavlja srbski narodni crkveni sabor v Sremskih Karlovcih. Ker je letos potekel triletni mandat poslednjega sabora, razpisala je ogrska vlada nove volitve, ki so se vršile te dni; volilna borba je bila jako strastna, kakor še nikdar, glavni boj se je bil med srbsko samostalno stranko in srbskimi radikali.

Ali kljub najhujše in nepostavne agitacije radikalcev in njih narodno kompromitiranega voditelja Jaše Tomića, doživela je ta stranka tak strahovit poraz, da nastane samo še vprašanje časa, ko izgine ta stranka raz politično pozorišče.

Narodno crkveni sabor šteje 75 članov (50 posvetnih in 25 klerikov); v prejšnjem saboru so imeli radikali absolutno večino, bili so torej, da se poslužim našega izraza, na vladi v avtonomnih vprašanjih.

Ali pri zadnjih volitvah so se razmere korenito spremenile. Srbska samostalna stranka je dobila na hrvaškem teritoriju 42, a radikali samo 6 poslancev, na Ogrskem je dobila srbska samostalna (demokratska) 12, srbska napredna 4 in radikalni dezidenti dva mandata, torej skupaj 18 protiradikalcev in samo 17 radikalcev.

Srbska samostalna stranka ima torej v novem saboru že sama absolutno večino; privrati se zgodi, da pride na vlado v resnici rodoljubna in narodna srbska samostalna stranka — stranka „veleizdajalcev“.

Zmaga te stranke dokazuje zavest srbskega naroda, dokaz je, kako ceni srbski narod to stranko. Srbski narod je komaj čakal, da se otrese onih ljudi, ki so profanirali v času „veleizdajalskega“ procesa in ob priliki one naše velike narodne krize čista radikalna načela. In narod je govoril svojo besedo, otrese se jih je, a na njih mesto je dvignil može — Srbe, ki so branili v najkritičnejših časih v ječah, ko so imeli pred sabo pot na vešala, svoje ime, narod in narodne svetinje.

Ta sijajna zmaga srbske samostalne stranke, stranke veleizdajalcev, je pa tudi nedoglednega političnega pomena. Ta zmaga dokazuje, da pozna srbski narod svoje ljudi, da globoko v njih srcih in dušah živi ona velika „veleizdajalska misel — ki pa ni nič drugega, nego trdna narodna zavest!

Sicer pa poročam o otvoritvi sabora in političnem pomenu te zmage prihodnjič.

Bogdan.

Splošni pregled.

Ljudsko štetje.

Važen predlog, ki ga je stavil Kramar, je sprejel proračunski odsek! Znano je, s kako pristranostjo se je dosedaj postopalo pri ljudskih štetjih, ko se je število posameznih narodnosti v Avstriji konstatiralo po občevelnem jeziku! Zlasti Slovenci, ki bivajo v tujini v nemških mestih, so direktno iginili in vlada jih je proglasila Nemcem, ker so njih gospodarji naveli kot občevelen nemški jezik! Zato je pa statistično število Slovencev po Dunaju in Gradcu tako neznatno, dasi jih živi v resnici tam veliko več! A poslanec Kramar je v proračunskem odseku stavil predlog, da naj se poleg občevelnega jezika konstatira tudi narodnost! Razumljivo je, da so združeni Nemci nasprotovali temu predlogu, ker vedo, da se s tem izdatno zmanjša število nemškega prebivalstva v Avstriji! A pomagalo jim ni! Za predlog je glasovalo 27 poslancev, vsi Slovani, Italijani in socialni demokratje, proti pa 15 združenih Nemcev! Želeli bi le bilo zakona, ki bi prepovedoval vsak pritisk od strani delodajalcev na delojemalce, ki so morali vpisavati svoj občevelni jezik po njih volji! Poslanec naj skrbe, da se tudi pri vpisovanju narodnosti ne zgodi kaj takega!

Volitev hrvaških delegatov v peštanski državni zbor.

Hrvaški sabor je v svoji zadnji seji volil svoje delegate za državni zbor v Budimpešti; v magnatsko zbornico so izvoljeni: sekcijski načelniki dr. Mr. Amruš, L. pl. Chavrak in grof Kulmer; v poslansko zbornico pa: Babič-Gjalski, Banjani, Barčić, Bedeković, Belobrč, Budisavljević, Grahovac, Hinković, Krajnović, Krišković, Kutazović, Lukinić, Magdić, Manojlović, Mažuranić, Amačević, Nikolić, Novosel, Obradović, Paleček, Pejačević, Peleš, Pinterović, Poljak, Dušan in Aleksander Popović, Pribičević, Rojč, Rorauer, Stojanović, Silović, Sišić, Šumanović, Tuškan in Vinković.

Za časa volitve so zapustili saborsko dvorano Frankovci, Starčevićanci, divjak Supilo in socialni demokrat Korač.

Dnevne vesti.

Vera peša. Klavni obisk včerajšnjih procesij prča, da Ljubljančani nimajo več smisla za take parade! Udeležili so se jih sami komandiranci in ljudje, ki se jim je iz obraza čitala „pobožnost“. Pomagal ni tudi nič tajni proglas, ki ga je izdala S. K. S. Z. na klerikalce, ki slove: Ljubljana, 25. V. 1910. Velečenjeni somišljenik! — Prosimo Vas, blagovolite opozoriti vse znane Vam somišljenike, naj se pridružijo jutri v četrtek procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici pod zastavo Slov. kršč. soc. zveze

LISTEK.

VLADIMIR LEVSTIK.

In vstali so divji psalmi.

(Dalje.)

Toda obenem je tlel pod pepelom skriti ogelj upora; posadke, oslabljene vsled odhodov vojaških čet na mejo države, se niso zdele revolucionarjem več tako nevarne, grom topov na bojiščih je obračal pozornost vlade v tisto stran. Tuintam so se dvigali plameni borbe za svobodo: čimdalje česče so pokale njene bombe, prasketanje samokresov se je pogostje razlegalo v ropot dneva in v mir noči. In Marin strah je še narasel: tudi če se vrne Jakob zdrav iz boja — kako je mogoče, da ga vidi še kdaj v življenju, če ostane med njo in med njim, vojakom, nova katastrofa revolucije. Vest o strašni bitki, ki jo je odločil naposled vsesplošni upor vojaštva na obeh straneh, je bila poslednja, ki jo je Mara prejela z bojišča. Ne le, da ni bilo odslej nobene brzojavke več o padlih in ranjenih: Tisti dan, ko je deželo presenetil glas o neverjetnem dogodku, pa so se polki pobunili in sami sklenili mir, je bil slehernemu mestu in vsaki vasi predvečer usodnih, mogočnih reči.

Noč je potekla v miru, ki je bil soparen od burnih slutenj. Noben glas se ni dvignil po mestu, nobena pesem ni donela iz pivnic na razsvetljene ulice; ljudje so se srečavali nemo, le tuintam si slišal polglasne pozdrave. Oči pa so govorile med seboj s čudnim, vedočim odsevom, kakor da bi vpraševale:

„Kdo si? Zvest prijatelj? Neveren zalezovalec? Ali boš na mestu, kadar udari velika ura?“

Nagle postave so hitele med skupinami, pošepetavale nerazumljive besede in izginjale v mraku. Zdajpazdaj je korakal skozi množico oddelek vojaštva: orožje se je lesketalo v sovražnem, lokavem posmehu, a na licih srečavajočih ljudi se ni zrcalil strah. Nazadnje se je odelo vse mesto z ubitim pokojem, podobno orjaški živali, ki se je naveličala dirjanja in se zgrudi ter zaspi kakor mrtva. Le peščica zvezd je plaho trepetala na nebu med črnimi pajčolani oblakov.

Ali se je odprlo le eno oko, ali le eno uho ni šlo udarcev zvona v neskončno dolgih urah do jutra, dokler ni pogledala prva zarja preko streh? Kajti mahoma je bilo vse na nogah: zrak se je otrese in tla so se zamajala od strahovitih razstrelb, ki so v isti sekundi izbruhnile na vseh krajih mesta, kakor da je pekel odprl svoja podzemeljska žrela. Ponosne stavbe trino-

šva, mimo katerih je hodil človek z nemo grozo in s sovraštvom v očeh, so odprle svoje sive stene, obdale se z ognjem, prahom in odnešenim kamenjem ter se grmeč razvalile v nič. Ugonobil jih je pritisk ene same dlani; kdovekje je roka ljudske sodbe brez milosti sklenila električno žico, in dinamit je storil svojo dolžnost za svobodo. Toda šipe v oknih še niso bile nehale zvenketati od silovitega poka, ko so po vseh ulicah in trgih, in celo po vseh domovih izpregovorile puške in samokresi. Poleg sleherne straže je zrastle iz tal eden ali več ljudi, dvignila se je roka, kratek blisk je švignil iz cevi, zrak se je raztrgal rezko kakor od udarca z bičem, uniforma se je zavalila po tleh, in delo je bilo končano. Po vratih nekaterih hiš so zapele sekire; tuintam jih je odpirala bomba, tuintam ključ, zaobrnjen od znotraj; oborožene čete so udirale v stanovanja krivičnih oblastnikov in nezanesljivih ljudi ter jih odvajale v zapor. Saj je bilo dovolj prostora v izpraznjenih jetnišnicah: njih zavetje je bilo prvo delo revolucionarnega odseka. Vse verige so zaropotale na tla, in železna vrata so se odprla na široko: stopaj ven, siromak, in bojuj se proti krivici! Ako ostaneš živ, naj bodo pozabljeni tvoji grehi! ako grešiš iznova — pod praporom svobode je pravica neizprosnejša, nego doslej. — Za vse izpuščene jetnike je bilo pripravljeno

orožje: komaj prosti, že so stopali v boj, srditi bataljoni maščevanja.

Vzdramile so se svečane line zvonikov; oglasilo se je tu in tamkaj, in čez minuto so vsi zvonovi mesta tulili svoj vihar klic, ki je tirjal od vseh, naj zastavijo kri in življenje do poslednje rdeče kaplje in do zadnjega drhtljaja moči. Dan je otemnel nad škrlatnimi zarjami požarov; rdeči vrtinci so se v burnih krivuljah zvrtili pod oblake, in vročina ognja se je tako mogočno razlila vsenaokrog, da je ogrela vsa lica. . . . Zopet je besnel na vse strani vihar splošnega uničenja, in vendar ni nikjer ječala plahost; vrisk radosti se je menjaval s strelji in z zvonjenjem.

„Svoboda! Svoboda!“ so kričale žene in dekleta in mahale bojevnikom v pozdrav.

„Svoboda! Svoboda!“ so klicali velistarci, gledaje z oken in izpred hiš, veseli zmage, ko sami niso mogli več zgrabit za jeklo.

„Svoboda!“ je ponavljal otrok pri materinih prsih, ploskaje z ročicami, in njegov smehljaj je žarel, kakor da bi razumel: zdaj se obračajo dnevi v novi vek. . . .

Na vogalih so se mahoma pojavili pisani lepaki:

„Državljan! Ura osvobođenja je tu; armada je govorila; čas je za vas, da izkažete domovini zvestobo!“ (Dalje.)

Zbirališče točno ob 8. uri zjutraj v Unionu v dvorani S.K.S.Z. Pridite gotovo in pripe-
ljite seboj še kakšnega prijatelja. Pokažimo, da se
ne sramujemo javno pokazati svojega prepri-
čanja! Za odbor: Luka Smolnikar,
Ivan Štefe. — Pač res žalostno znamenje
za klerikalce, ako jih morajo njih voditelji
siliti na tak način k dokumentiranju njih
prepričanja! Klerikalni uradniki so bili vsaj
toliko pošteni, da so odkrito priznali, da
so bili k procesiji prisiljeni komandirani.
— Pri procesiji smo pogrešali g. Mihaliča
s svojim „Laibacher-Krieger-corpsom!“

Lep vzgled pobožnosti so dali pri
včerajšnji procesiji znani klerikalni petelini
vodja Katoliške tiskarne Č., knjigovodja
P., in adlatus vodje T., č., njim
na čelu ošabni učitelj nove vere Trseglav.
Na eni strani pobožno misleče Marijine
device, in trideset korakov od njih pa se
smejejo in zbijajo burke ti novodobni Me-
sije in se gotovo pomenkujejo, kako bodo
poučevali popoldne ljudstvo o verskem
prepričanju. Da je vaše vedenje nedostojno,
je izprevidel tudi g. drž. posl. Gostinčar,
ki je začetkoma poleg vas stoječ se od-
stranil za par korakov od vas! Fej vas bodi,
hinavci, drugič ostanite doma, in vam tudi
ni treba v „Slov.“ poučevati ljudstva, kako
se naj vede pri procesiji, temveč napravite
cirkular, ki naj kroži med vami samimi! —
Enako so se obnašale par trenutkov preje
tudi druge klerikalne korifeje, vsled česar
smo vnovič prepričani, da je vsa procesi-
ja le — umetno vzdržani — humbug!

Klerikalna korupcija. Razmere, ki so
nastale v kranjskem deželni šolskem svetu,
ki imajo v njem klerikalci in vlada večino,
postajajo od dne do dne neznošnejše. Kle-
rikalna strahovlada nad naprednim učitelj-
stvom presega že vse meje; čudimo se le
učiteljstvu, da prenaša učiteljstvo te udarce
tako mirno! Zabilježiti nam je perfiden
slučaj, ki se je doigral v zadnji seji dežel.
šolskega sveta. Treba je bilo popolniti
mesto voditelja na III. mestni šoli! Seveda,
da se pri imenovanju ni nikdo oziral na
terno mestnega šolskega sveta. Klerikalci
so postavili na to mesto eno najklavnejših
oseb med ljubljanskim učiteljstvom znanega
Cepudra, ki je postal klerikalec samo zato,
ker je spoznal, da drugače vsled svojih
pedagoških nezmožnosti ne bi dosegel ni-
česar! Klerikalci so ga pa takoj nagradili
kot zahvalo za njegovo spijoniranje. A naj-
lepše šele pride! Cepudra je učitelj na
II. mestni šoli, vsled njegovega imenovanja
je to mesto izpraznjeno in bi se moralo
razpisati; a v isti seji je deželni šolski
svet imenoval za to mesto onega Smrdelja
(nomen-omen), ki je svoje dni takorekoč v
Učiteljski tiskarni ukradel šolske tiskovine,
ter jih izročil katoliški, da jih ta začela
razpečavati, onega Smrdelja, ki se je moral
radi njegovih laži in intrig pritožiti učitelj-
ski zbor I. mestne šole na mestni šolski
svet, češ da se je razdor in sovraštvo med
kolegi. Radovedni smo, kaj poroče mestni
šolski svet na ta imenovanja, ki so narav-
nost izigravanja in omalovaževanje nje-
gove ingerence. Dobro bi bilo, da izreče
ono ljubljansko učiteljstvo, ki noče slediti
Jeglič-Cepudrovemu vzgledu, ter se splaziti
v bližino Lampetovega biča, javno svoje
mnenje.

Demoralizacija Belgijcev. Zdaj tudi
že drugi polki priznavajo, kako rapidno
pada morala in disciplina belgijskih vo-
jakov. Ne bomo se razburjali, brez kome-
ntarja le nekaj dokazov: V nedeljo po noči
je nek Belgijec neko slovensko dekle po-
ložil kar na Bleiweisovi cesti in sicer kar
pod okrilje plinove svetilke, ki je kot priča
svetila vojaški pohotnosti. Mimo je prišla
neka družba, kar pa uniformiranega junaka
ni prav nič motilo. Ko je dal duška svojim
strastem, je vstal in malo otepel dekle, ki
je bila po obleki vsa prašna... nato sta
počasi izginila. Zanj škoda vsake besede,
a njej pa: fej, tako slovensko dekle. —
Tisto popoldne srečata dva Belgijca nekega
mladega gospoda na Večni poti v družbi
neke dame. Ustavita ga, pričneta ga obkla-
dati z žaljivimi psovskami, eden celo grozi,
da ga poča po glavi s palico. Tovariš je
bil nekoliko pametnejši in ga je pred tem
korakom odvrnil. Da pa vendar izkaže svoje
nemško kulturo, se je obregnil ob damo
ter jo sunil po hrbtu. Nasproti se bližajoča
civilna družba je šele povzročila, da jo je
„junak“ s svojim tovarišem pobral. —
Včeraj okrog 5. ure zjutraj je okrog bel-
gijske vojašnice jokala neka okrog 30 let
stara, boljše opravljena ženska. V naročju
je držala štiri tedne starega otroka ter ho-
tela govoriti z nekim vojakom-prostakom,
ki je baje oče nezakonskemu otroku. Ko pa
so ji vojaki skozi okno povedali, da je bil
dotični vojak (sin premožnih staršev) pred
nekaj dnevi premeščen v Gradec, jo je ta
vest tako užalostila, da je hotela kar v vo-
jašnici pustiti otroka. — Grajam, kar grajo
zaslužni in hvalimo, kar je hvalevredno.
Tako v tem slučaju naše polno priznanje
dotičnemu belgijskemu častniku, ki je re-
vico potolažil in ker ni imela denarja, da
bi se peljala za nezvestim ljubimcem, ji je
dal celo denar za vožnjo v Gradec ozir.
na vojakov dom v Ljubno (Zg. Stajersko).

Tja se je tudi z jutranjim vlakom od-
peljala.

Omizju kavarne in restavracije —
„Union“. Onim stalnim slovenskim omiz-
jem, ki se nameravajo prostovoljno izseliti
iz „Uniona“ služni, na vprašanja sledeče v
pojasnilo: Glede listov in revij blagovoli
se nam javiti le dotične naslove, drugo
bomo že mi preskrbeli. Od kavarinarjev, ki
bi naročilo z veseljem vzvršil, se je do-
slej oglasil le g. Krapeš kot lastnik
„Narodne kavarne“. Priporočamo iz-
recno le tiste slovenske restavracije in ka-
varne, ki tudi nas podpirajo z oglasi. Mi
sicer ne gonimo nikogar ven iz „Uniona“,
ampak kar smo že opetovano naglašali,
tega se bomo tudi dosledno držali!

Kdo se najbolj boji za „Union“?
Morda nam ne boste verjeli, če vam to
povemo, ampak kakor se tudi neverjetno
sliši, res je pa le: Najbolj se boji naša
slovenska frakarija, „cvet“ naše
slovenske inteligence, da bo imela
vsled znanega tolovajskega napada pre-
več prostora v vseh prostorih nemško-
klerikalnega „Uniona“. No, mi jim iz srca
želimo, naj le kar tam ostanejo, kajti
nemški čifuti, slovenski klerikalci in slo-
venski „elite“ liberalci, to je družba, rekli
bi: „gliha vkup štrih“. Naj le ta družba še
bolj skupaj drži in „Union“ se ne bo še —
podrl.

Deutsche Stimmen se zopet zaleta-
vajo v „Jutro“ radi našega članka o slo-
venskem vseučiliškem vprašanju! Malo naj
briga, kako mnenje imajo o nas razni dege-
nerirani idijotski dopisniki Grazer Tagblatta,
a ako si hočejo ogledati zalogo naših revol-
verjev, ki jih baje ponujamo slovenskim
akademikom, naj se le oglašajo v našem
uredništvu. Ako merimo kulturo ljubljans-
kih dopisnikov Grazer Tagblatta s kulturo
graških natakarskih banditov v Unionu,
potem razumemo njih pisanje in škoda,
besed, ki jih izgublamo za nje.

To je disciplina na realki. Govori
se, da sta se dva realca (sedmošolca) pri-
tožila pri c. kr. deželni vladi radi prepo-
vede ravnateljstva ljubljanske realke, ker je
ravnatelj tega zavoda vzel in prepovedal
nadalje nositi burševske čepice. Na deželni
vladi sta dobila baje odgovor, da to pre-
poved ni izdala vlada, marveč ravnatelj
realke. Nadebudni frkolini so nato sklenili
hoditi gologlavi po ulici in v šolo. (Za
razne gotove prilike jim bo ta gologlavost
še prav prišla, se jim ne bo treba od-
krivati pred onim, komur bodo dali priliko
se pobližje seznaniti z rastjo in barvo
njih las.) Ravnateljstvo se pa vpraša — ker
je ta vest razširjena po mestu, ako je
njemu to znano, da se njegovi učenci drz-
nejo preko svojih predstojnikov zahrbtno
delati take korake pri deželni vladi.

Halleyev komet se je videl sinoči
od 9:25 do 10:25 h jako lepo s prostim
očesom. Rep levo poševno proti Krimu
obrnjen, je segal s početkom do večernice,
na videz kakih 50 m dolg, z bližanjem k
zatonu je svetloba repa in jedra pojemale.
Če bo danes večer jasno, se bo okrog tri-
četrt na deset prav lepo videl. — Kakor
nam iz Novega mesta poročajo, so ga tam
opazovali tudi sredo večer med 8.—9. uro
od glavnega trga pred Bergmanovo hišo.
Le oblak ga je večkrat zakril. Med opazo-
valci je bilo tudi nekaj dijakov, ki se za
ta pojav posebno zanimajo. Vprašanje opa-
zovalca g. Berganta, če smo bili tudi mi
Ljubljančani tako srečni, moramo z obzalo-
vanjem zanikati. Pri nas je bilo v sredo
večer preveč oblačno, da bi ga mogli
opaziti.

**Ekscelenca, ki izziva slovenske po-
sestnike?** Poroča se nam: „Jutro“ je 17.
t. m. priobčilo pritožbo posestnikov Golovca.
Ta pritožba omenja, da si pod poveljstvom
nove vojaške ekscelece vojaštvo ljubljanske
garnizije brezpravno prilastuje
vporabo Golovca za vojaško vež-
bališče. Vsakdo je pričakoval, da bo
tega lastenja ter motenja tuje posesti
vendar že konec, če se take skandalozne
razmere ožigosajo v javnosti. Pa kaj se je
storilo? Takoj drugi dan t. j. 18. maja je
baje sam Ekscelenca odredil, da sta šli 2.
in 4. stotnica Belgijcev zopet „manevrirat“
na Golovec in sicer namenoma na najbolj
kultiviran svet, to je „Zelen hrib“. Ni jim
bilo dovolj, da so si olastili gozd in travnik,
ne, napodili so vojaške celo na že obdelano
njivo. To pa je bilo dotičnemu posestniku
vendar že odveč, postavil se je odločno v
obrambo svojih pravic. Vojaki so se nekaj
časa drzno ustavljali in grozili: A to je
eden tistih posestnikov, ki nas v
„Jutro“ dajejo. Ko jim je dotični lastnik
povedal, da je čez svoje posestvo le on in
tak gospodar, da mora tudi vojaštvo re-
spektirati lastninske pravice, so vojaki
zavpili: „Unser Exerzierplatz ist
überall“. Ampak ko jim je posestnik to
geslo odločno zavrnil, so reterirali, pa se
pobrali stran. Seveda so šli potem — pa
na drugo posestvo, kjer so nemoteno cap-
ljali in delali škodo. Naslednji dan pa so
zopet prišli, to pot kar že na „brzostrelne
vaje“. Kaj pravite, ali Ekscelenca name-
noma izziva slovenske posestnike, da po-
kaže svojo moč, ali imajo te predznosti

kako drugo ozadje? — Po našem mnenju
je v tem slučaju vojaška ekscelenca popol-
noma nedolžen. Krivda leži na dotičnih
polkih samih. Svetujemo, da se v ponovnem
slučaju obrnete naravnost na ekscelenco s
primerno pritožbo in če to ne koristi, pa
na 3. korno poveljstvo v Gradec. Op. ured.

Doslednost policije. Neki čevljar si
je v pondeljek zvečer s tremi prijatelji po
trdem delu privoščil nekoliko veselja v
„Stajerski kleti“ ter je domov grede za-
vriskal. Ustavi ga policijski stražnik št. 4.
Na njegov opomin se je siromak okregal
z besedami: „Vidiš, Jur, kako si neumen,
da vriskaš, zdaj bo pa komedija!“ Stražnik
je obrnil te besede nase in je čevljarja,
dasi se ni upiral aretaciji, tako uklenil, da
mu je odril zapestja, nato pa ga je še
osoval, tako da ima vse koleno odrto. —
Mi menimo, da je Avstrija itak že najbolj
policijska država na svetu in da se ljub-
ljanski policiji ni treba še posebej šopiriti
z brutalnostmi; sicer bomo začeli beležiti
slučaje, ko pozornosti ljubljanske policije
uhajajo izgrede pijanih kazinotov, oficirjev
in policijskih uradnikov.

Častite gospodine! Društvo slov.
trg. sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v
Ljubljani, obrača se tem potom do vseh
cenjenih gospodinj, odjemalk špecerijskega
blaga, z udano prošnjo, naj bi si vse po-
trebno nakupovale kmalu po obedu ko vi-
dijo, kaj jim primanjkuje ali pa vsaj do 7.
ure zvečer, ne pa, da se zadnje minuto tr-
pinči pomočniki, ki je gotovo popolnoma
upehan od celodnevne težavnega dela. Kaj
radi pa se odlikujejo najbližji odjemalci s
tem, da hodijo celo na vrata trkati, ko je
trgovina že zaprta in zahtevajo za 6 v soli.
Apelujemo na človekoljubnost vseh cenjenih
gospodinj, to pa vsled tega, da bode tem
lažje mogoče gospodarjem naš novi zakon
izboljšati in svojim nastavljenjem uve-
ljaviti.

Gledališko društvo na Jesenicah na-
znanja, da se radi nepričakovanih ovir v
nedeljo 29. t. m. ne uprizeri „Miklova
Zala“, kakor je bilo nameravano in je
njena uprizoritev odložena za nedoločen
čas. Na občno zahtevo se uprizeri omenje-
nega dne ob 8. uri zvečer najstarejša slo-
venska veseloigra „Županova Micika“
in kot dodatek enodejanska dramska no-
viteta „Povratek“. Slavno občinstvo opo-
zarjamo posebno na zadnjo, koje snov je
vzeta iz slavanskega življenja.

Obesil se je sinoči okoli 11. ure
17 letni J. K. na Dolenjski cesti.

Z lestve je padel v sredo popoldne
v Črni vasi čevljar Andrej Krivina. Hotel
je iti po lestvi na skedenj, pa je omahnil
in padel na tla ter se na glavi težko po-
škodoval. Zlomil si je tudi desno nogo.
Pripeljali so ga z rešilnim vozom v deželno
bolnico.

Tatvine. Prodajalki Milki Obreza je
bilo v sredo v Tivolskem gozdu v času,
ko se je za nekaj minut odstranila s klopi
ukradena rujava pletenena ročna torbica.
V isti je bil zlati vratni obesek s
srčkom vreden 17 K. — Mešetarju
Martinu Ogrizek iz kamniškega okraja je
bil z dvorišča neke tukajšnje gostilne
ukraden venec zvitihih 12 kratkih v vrvi vred-
nosti 5 K 70 vin.

Zlat prstan je izgubila v torek po-
poldne neka dama na poti iz Židovskih
ulic skozi Zvezdo, Šelenburgove ulice,
Franc Jožefovo cesto v Tivoli. Pošten naj-
ditelj naj ga odda proti primerni nagradi
v uredništvu „Jutra“.

Lepo vreme nam je sinoči obetal
jugovzhodnik. Pa njegovi obeti so kakor
obeti na zunaj lepe ženske — bolje,
da jim nič ne vjamemo. To kar se včeraj še
ni izlilo, nas morda obišče že danes, ako
sever ne zagospodari. Včeraj značilni znaki
elementarnih izgrediv (večjih daljnih po-
tesov i. t. d.) smer najbrže jugovzhodna.

Zagoneten slučaj zastrupljenja.

(Dalje.)

Še enkrat vsiljena izjava.

Na zopetno vabilo dr. Novaka sem
prišla dne 7. junija k njemu v pisarno.
Imel je že pripravljeno novo izjavo glede
odškodnine. Rekel je, naj le pddpišem,
kajti, izjave dr. Valenčak itak ne dobi, do-
kler mu ne izroči v izjavi potrjeni denar.
Jaz sem ugovarjala proti znesku, a pred-
vsem pa proti temu, da bi jaz preje pod-
pisala izjavo, kakor se mi denar
izroči. Dr. Novak je od svoje zahteve
odjenjal. Ko sem 12. junija zopet prišla v
pisarno, mi je solicitor že naprej povedal;
denar je že tukaj.

Nato me je sprejel dr. Novak sam.
Rekel mi je, da je radi tega celo dopoldne
letal ter imel z dr. Valenčakom opraviti in
da se je dr. Valenčak ponovno izrazil da
pom o tej stvari okrog govorila, na kar da
ga je on (dr. Novak) zavrnil, da mi te pra-
vice ne more kratiti.

Važen, mučen prizor.

Nato mi je dr. Novak naštel 1000 K
ter prečital izjavo. Jaz sem rekla, da za
1000 K ne dam svojega zdravja in

da se vsled bolehnega stanja s
tem zneskom ne morem živeti. Ko
mi je dr. Novak le prigovarjal, sem še
enkrat vzkliknila: „Za tisoč kron pa
moje zdravje“. Nato mi je dr. Novak
resno rekel:

**Gospodična, jaz vam danes še en-
krat rečem, da je zelo dvomljivo, da bi
na sodniji sploh kaj dobili.“** Že preje
sem bila zelo razburjena, a ta resna izjava
mojega zastopnika me je popolnoma
zmedla. Prešinil me je strah in le iz
vsled te izjave povzročene bo-
jazni, da sicer še to malo, kar se mi tu
ponuja, izgubim, sem brez treznega
premisleka, ne da bi vedela, kaj
delam, dotično izjavo podpisala.
Izjava pa se doslovno glasi:

Gospod J. P.

Tu.

Jaz podpisana Marija Sladič
potrjujem, da sem prejela danes od
J. P. v Ljubljani znesek 1000 K —
reči en tisoč kron v pokritje
svojih zahtevkov in izjavljam,
da nimam iz nikakega naslova
ničesar več tirjati od g. P.

V Ljubljani dne 7. junija 1909.

Marija Sladič.

Pod to izjavo se nahaja še naknadno
pridejana opomba doslovne vsebine:

Tukaj podpisana sem spre-
jela 1000 K kot pod pritisk od mo-
jega zastopnika dr. Novaka, ker
se je on preke tožbi upiral in je
rekel, da je zelo dvomljivo, da bi
dobila kaj pri sodniji. Stroškov
sem imela pa toliko 223 K.

Marija Sladič.

To naknadno izjavo sem pozneje pu-
stila vbeležiti v sodni akt. Dotični gospod
me je sicer opozoril, da me zna dr. Novak
za to še prijeti, pa jaz sem rekla, da mu je
to na prosto voljo dano in da hočem, da
ta pristavek pride na vsak način v sod-
nijskem aktu zabeležen.

Kaj je z računom dr. Novaka?

Z dne 17. junija datirano začasno
potrdilo pisarne dr. Novaka se glasi:

Potrjujem, da je plačala gđc. Marija
Sladič stroške v zadevi proti P. in sicer

dne 27. marca 1909 K 20.—

" 30. " " 30.—

" 9. junija " 46.80

" 17. " " 47.—

skupaj torej K 143.80

Pripomnim, da mi je več gospodov
namignilo, češ, da bi dr. Novak v tem slu-
čaju stroške zastopstva prav lah-
ko zaračunal mojemu nasprot-
niku, tako da bi bilo vsaj tistih 1000 K,
ki sem jih odnasprotnes tranke dobila ostalo
nedotaknjenih.

Rada bi vedela, kdo ima v tem slu-
čaju prav, ali tisti, ki drugače mislijo kot
je dr. Novak računal, ali dr. Novak, ki je
drugače računal, kot drugi mislijo.

Za danes bi glede zastopstva dr. No-
vaka še pripomnila, da sem ga v tem času
prosila, da naj me obvesti, če pride kaka
rešitev na mojo vlogo naslovljeno v Gradec
v svrhu nadaljevanja preiskave proti J. P.
Mene je namreč zanimalo, izvedeti kaj po-
rekó gospodje v Gradcu k temu slučaju.
On mi je sicer obljubil, da mi to izpolni,
toda čakala sem zaman na to njegovo ob-
ljubo. Na mojo opazko, kaj bo z zdravniškim
spričevalom, ki ga on hrani, je dejal: „Če
bo kdo kaj rekel, pa mu povejte,
da naj gre spričevalo gledat k
dr. Novaku.“

Beschluß. — Preiskava ustavljena.

Približno 14 dni po sprejemu tistih
1000 K sem prejela od c. kr. deželne sod-
nije takozvani „Beschluß“, s katerim se
mi naznani, da je cela stvar proti J. P.
ustavljena. Ta „Beschluß“ se pa takole
glasi:

(Dalje.)

Mestna hranilnica ljubljanska.

(Konec.)

Velikega vzgojevalnega pomena je, da
se mladina že zgodaj navaja k varčevanju,
zato si je hranilnica omislila domače hra-
nilnike ter jih pričela razpečavati 9. aprila
preteklega leta. Do konca leta jih je ostalo
v prometu 320, kojih lastniki so si v malih
zneskih prihranili v dobi 9 mesecev lepo
vsotico 11.796 K 62 vin.

Da si trgovci in obrtniki lahko pre-
skrbe poceni kredit, se je v zvezi s hranil-
nico ustanovilo zanje posebno kreditno
društvo, ki je pričelo poslovati dne 6. sep-
tembra 1909. Koncem leta 1909 je šlo
59 družstvenikov, ki se jim je dovolilo
388.800 K kredita.

Na posvetovanju, ki se je dne 13. no-
vembra 1909 vršilo v hranilnici in pri ka-
terem so bile zastopane skoro vse slovenske
in nekatere dalmatinske hranilnice, se je
sklenilo po vzgledu drugih hranilniških zvez
ustanoviti tudi zvezo jugoslovanskih hra-
nilnic.

Skupni denarni promet, ki je bil, kar
hranilnica obstoji, l. 1909. najživahnejši, je
v tem letu znašal 58,135.626 K 88 vin.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Koncerti

„Slov. filharmonije“ so vsak dan do 15. septembra v hotelu Tivoli

ob delavnikih ob 3. pop. in 7. zvečer,
ob nedeljah in praznikih ob 10. dop.
ob 3. pop. in ob 7. zvečer.
Vstop prost.

Model 1910.

Edino zastopstvo znamke

Kinta

je v teku in trpežnosti nedosežno kolo
sedajnosti.

Zaloga Puch-koles.

Sprejema kolesa v popravilo, emajliranje
in poniklanje ter izposojevanje koles.
- Točna, solidna in cena izvršitev. -

K. ČAMERNIK, Ljubljana
Dunajska cesta šte. 9.

IVAN BAJŽELJ,
Ljubljana, Marije Terezije cesta 11, (Kolizej)

priporoča cenjenim gostilničarjem najboljšo vrsto
„Gramofon-automatov“, kateri se po gostilnah jako
dobro izplačujejo. Cene so glede na kakovost auto-
matov jako nizke. Plošče vsakovrstne na izbero.
Postrežba točna. Ceniki na zahtevo franco.

Ivan Soklič
v Ljubljani

Pod Trančo šte. 2

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko
in bogato zalogo 12-6

klobukov, slamnikov,
čepic, peres itd.
vse po nanižjih cenah.

svoj sedež v Ljubljani in odračunava
obrtne davke c. kr. davkarji za mesto
Ljubljana. V Ljubljani ima zadruga v
Kolizeju na Marije Terezije cesti št. 11
(tam, kjer je bila poprej tvrdka Puc & Komp.)
tudi svojo zalogo in prodajalno pohištva
ter svojo osrednjo pisarno. Na Glincah pa
ima na svojem posestvu mizarstvo delavnico,
ki je urejena v najmodernejšem smislu in
odgovarja tudi vsem socialno-higijenskim
zahtevam. Člani zadruga morejo biti po
§ 46. zadr. pravil le mizarji, oziroma lesni
delavci; izjemoma se sme sprejeti za člana
tudi koga drugega, ki ni mizar ali takih ne
sme biti nikdar več nego petnajst.

Namen zadruga je pa: povzdiga
gospodarskega stanja članov mi-
zarjev, kot taka je torej čisto go-
spodarsko podjetje, ki naj svojim član-
om pomaga do primerne eksistence. V
svrhu revizije in denarnega prometa pa je
včlanjena pri „Zvezi slovenskih zadrug
v Ljubljani“, kateri moramo priznati, da
vsestransko in uspešno zastopa naše interese.

Vsak dosedanji njen član ima vse
sposobnosti, ki jih zakon zahteva za mi-
zarskega mojstra — in če bi bilo
praktično in imelo kak smisel, vzemo lahko
vsi dosedanji njeni člani obrtno dovoljenje
za mizarstvo, pa bo zadruga lahko v
24 urah „Zadruga mizarjev“ mo-
jstrov. Ker pa živimo v dobi, ko železni
zakoni gospodarskega razvoja kažejo zdru-
ženje gospodarsko šibkih v svrhu uspeš-
nega boja za obstoj kot nekaj brezpogojno
potrebne, tedaj je umevno, da je „Pro-
duktivna zadruga ljubljanskih mi-
zarjev“ taka kot je.

S to izjavo, ki naj stvarno pojasni
dejanski položaj glede Produktivne zadruga
ljubljanjskih mizarjev — bodi združena še
naša topla zahvala g. županu Ivanu
Hribarju in ljubljanskemu občin-
skemu svetu. Županu Ivanu Hri-
barju za to, ker je v svojem „Po-
slanem“ na člane stavbnega od-
seka in na občinske svetnike sploh
strogo stvarno vzel v pretes našo
ponudbo za mizarstvo dela, ter nam
s tem odprl doslej zaprto pot —
občinskim svetnikom pa za to, ker
so s svojim glasovanjem omogo-
čili nam, da moremo pokazati svo-
je sposobnosti pri tako znameniti
stavbi.

Prepričani pa naj bodo tako gospod
župan kot občinski svet ljubljanski in pa
tudi vsa druga javnost, ki se za to zanima,
da bodo izdelki iz „Produktivne zadruga
ljubljanjskih mizarjev“ v vsakem oziru so-
lidni in da bodo obstali pred najstrožjo
stvarno kritiko. Če so člani „Produktivne
zadruga ljubljanskih mizarjev“ znali poprej
kot mizarji velikih ljubljanskih in tujih
tvrdk izdelovati v renomé in slavo svojih
gospodarjev, bodo to v lastnem interesu
znali še bolje.

„Produktivna zadruga ljub-
ljanskih mizarjev“ prosi le, da se jo
kot solidno domačo tvrdko vzame pri vsaki
priložnosti kot enako v pošte.

Ljubljana, dne 23. maja 1910.

„Produktivna zadruga ljubljanskih mi-
zarjev“,
vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Miha Levec, s. r.

Janko Pogačnik, s. r.

Mali oglasi.

Letovlišče v Šoštanju na Spod. Štajerskem je
najlepše in najcenejše! Prospekte pošilja brezplačno:
Olepevalno društvo Šoštanj. 5/5-4

Kupim dobro kolo takoj pod roko. Naslov pod
„kolo“, pismeno na inšeratni biro „Jutra“. 27/2-2

Mladenšč, večer dobre slovenske korespondence
ter hitre pisave išče službe proti začetni plači, kot
pisar v večji pisarni v Ljubljani ali Celju. — Cenjene
ponudbe se prosijo do 12. junija t. l. pod „Začetna
plača“, posterestante, Gor. Logatec. 28/3-1

Dobro ohranjeno kolo s prostim tekom se takoj
proda. Več pove Andrej Kobal, Predovičovo selo 16.
2/1-1

Dobro lidoča gostilna s trgovino in nekaj po-
sestva v dobrem stanju se takoj proda radi preselitve.
Kdor noče zamuditi lepe prilike naj pride k Ivanu
Levičarju v Krmelju št. 30 na Dolenjskem. 29/6-1

Spretno šiviljo sprejem takoj v trgovino, pred-
nost ima, ako je izurjena v trgovini. Naslov pove in-
seratni biro „Jutra“. 30/3-1

Deklini za pomoč v gostilni in kuhinji sprejem
takoj. Zglašiti se je pismeno Karlovšek trgovci in go-
stilničar v Šmarjeti, Dolenjsko. 31/1-1

Voznik (postiljon) najraje prileten dobi takoj
službo. Pismene ponudbe na poštni urad Šmarjeta,
Dolenjsko. Plača po dogovoru. 32/1-1

Dr. E. Gallatia

odpotoval 25. maja,

ordinira zopet

2. junija.

Ferisovič. Zdravstveno stanje čet je izborni.
— Povsod vlada mir.

Skoplje, 26. maja. Nad 60 uje-
tih upornikov je vojno sodišče
obsodilo na smrt. (Op. ur.: Uspehi iz-
borne diplomacije!)

Cela rodbina zastrupljena.

Kolin, 26. maja. V mestu Rohort
so umrli po zavžitju grahove juhe vsi člani
rodbine Schenten. — Sumi se, da je bila
juha zastrupljena.

Nesreča pri streljanju.

Draždan, 26. maja. Pri slavnostnem
streljanju ob priliki godu kralja se je pri-
petila velika nesreča. Ko se je oddala iz-
topov prva salva, so se konji splašili in
zdirjali. — Pri tem je bilo 10 topničarjev
težko ranjenih. Mnogo vojakov je zadobilo
lahke telesne poškodbe.

Smrtne izvršbe v Nemčiji.

Berlin, 26. maja. Pisatelj Hark-
radta, ki je svoj čas umoril 78letno vdovo
Rudolfi, je bil včeraj usmrčen.

Berlin, 26. maja. Iz Fulmberga br-
zjavljajo, da je bil usmrčen 18letni hlapec
Serramsen, ki je umoril gospo Lorenzen.

Obsojen napadalec.

Bukarešt, 26. maja. Pred tukajšnim
porotnim sodiščem se je vršila razprava
proti Jelcu, ki je v decembru l. l. napadel
ministrskega predsednika Bratinu. Porotniki
so ga obsodili na 20 let težke ječe.

Obsojen škof.

Pariz, 26. maja. Škof v Arrasu, ki
je sopedpisal proti ljudskošolskim učiteljem
naperjeni pastirski list in katerega je radi
tega tožilo učiteljsko društvo, je bil obsojen
na 500 frankov odškodnine.

Portugalski kralj v Parizu.

Pariz, 26. maja. Včeraj popoldne je
obiskal portugalski kralj Manuel predse-
dnika Fallierja. Razgovor je trajal 25 minut
in je bil prijateljskega značaja. Predsednik
je nato vrnil obisk kralju v njegovem
hotelu.

Romunski častniki v Odesi.

Bukarešt, 26. maja. Včeraj zvečer
je odpotoval častniško odposlanstvo v
Odeso, da vrne obisk ruskih častnikov v
Sinaji izza lanskega poletja. V odposlanstvu
so trije generali, en admiral, pet polkov-
nikov, dva majorja, en stotnik in en po-
ročnik.

Potresi.

Straßburg, 26. maja. Kakor poroča
pötresna opazovalnica, so bili danes zjutraj v
Švici in Elzas močni potresi. V posameznih
krajih so bili sunki tako močni, da so se
postelje, mize in drugo pohištvo premaknili.
V švicarskih okrajih je bil potres močnejši
kakor pa v nemških. Smatra se, da ima
potres svoj izvor v departementu Burgund
v Franciji.

Nesreče na morju.

Kronštad, 26. maja. Eno ruskih ja-
drnic, ki se je vežbala, je vihar treščil s
tako močjo ob obal, da se je jadrnica raz-
bila. Šest mornarjev je utonilo.

London, 26. maja. Danes je pri-
vlekel parnik „Cowes“ nemški parnik
„Wimmen“ v londonski pristan. Nemški
parnik je pred par dnevi odplul iz Ham-
burga v Meksiko. Parnik pa je trčil na od-
prtem morju z nekim neznanim parnikom,
ki se je kmalu nato potopil in z njim vred
22 mornarjev. Rešili so samo enega mor-
narja.

Calais, 26. maja. V tukajšnjem pri-
stanišču se je pripetila velika nesreča. Pod-
morski čoln „Thionais“ je trčil ob poštni
parnik in se potopil. Pri tem je našlo 23
oseb smrt v valovih.

Pariz, 26. maja. O nesreči v Calais
se poroča podrobno sledeče: Podmorski
čoln je maneviral pod vodo in bi moral
preplaviti Pas de Calais. Pri tem je trčil
ob poštni parnik. Obsegal je 1500 ton in
bil zgrajen leta 1907.

Kretsko vprašanje.

Pariz, 26. maja. „Siècle“ poroča, da
je baje Italija že pritrdila francosko-angle-
škemu predlogu, naj se imenuje Jaimis ali
v slučaju, da bi se ta branil, kdo drug
nadkomisarjem otomanske narodnosti za
Kreto. Samo Rusija baje še ni odgovorila.

Carigrad, 26. maja. Turški odpo-
slanci so izjavili, da Turčija prizna vsakega
za šefa kretske vlade, samo da je Krečan,
nikakor pa ne sme biti Grk, pristojen na
Grško.

Umrli je včeraj na Breznici (Gorenjsko)
župnik Potočnik.

Poslano*)

Podpisana „Produktivna zadruga
ljubljanjskih mizarjev“ vpisana za-
druga z omejeno zavezo, usoja si z ozirom
na razno pisanje in razne govorce glede
oddaje, oziroma sprejema mizarjskih del pri
obrti šoli, izjaviti sledeče:

„Produktivna zadruga ljub-
ljanskih mizarjev“ ima glasom pravil

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgo-
vorno le toliko, v kolikor določa zakon.

Hranilne vloge, so do konca
leta z vložki iz domačih hranilnikov vred
narasle na 37.746.250 K 30 vin.

Število v prometu se nahajajočih hra-
nilnih knjižic znašalo ob koncu leta 27.163.
Na eno navadno hranilno knjižico pride
poprek 1405 K 74 vin., na en hranilnik
pa 36 K 86 vin.

Preteklo leto se je 527 prosilcem do-
volilo za 6.945.894 K 20 vin. hipotečnih
posojil, izplačalo pa 474 strankam 6.079.445 K
26 vin.

Koncem l. 1909 znašajo vsa hipotečna
posojila 22.391.569 K 16 vin., koja svota
je razposojena pri 6120 dolžnikih. Na enega
dolžnika odpade poprek 3658 75 vin.

Občinska posojila so do konca leta
dosegla vsoto 6.397.552 K 07 vin., ki je
izposojena pri 201 občini

Zasebnikom, deželi, občinam, odborom
in kreditnemu društvu izposojeni denar
znaša skupaj 28.938.122 K 12 vin. t. j.
76% vseh hranilnih vlog, razpoložljivih
denarnih sredstev pa je bilo pri upravnem
imetju koncem l. 1909 za 8.893.323 K 85 v.,
kar znaša 23% vlog.

Značilno za dvajseto upravno dobo
je, da so se celo založna in menična po-
sujila povzpela do višine, kakoršne doslej
še nobeno leto niso dosegla. Zaloge so se
dvignile namreč od 10.804 K na 32.771,
menična posujila pa od 286.367 K 01 K
na 543.322 K 65 vin.

Zaloga vrednostnih papirjev je znašala
koncem l. 1909 6.352.600 K imen. vrednosti.

Poslovni dobiček za l. 1909 znaša pri
upravnem imetju 106.426 K 69 vin., pri
splošnem rezervnem zakladu 34.498 K 97 vin.,
pri pokojninskem zakladu pa 1502 K 3 vin.,
tako da znaša skupni čisti dobiček za
leto 1909. 142.427 K 69 vin.

Splošni rezervni sklad je narasel
koncem leta na 1.061.678 K 83 vin., kar
daje pokritja za 2-8% hranilnih vlog, skupna
vsota čistega hranilni lastnega premoženja
pa 1.121.477 K 84 vin.

Vse v upravi Mestne hranilnice ljub-
ljanske nahajajoče se premoženje pa znaša
39.385.724 K 25 vin., dočim je prejšnje
leto znašalo le 34.639.439 K 24 vin. Leta
1909, se je torej pomnožilo za 4.746.285 K
1 vin.

Da se je mogla naša hranilnica tekom
dvajsetletnega obstoja povzpeti do te višine,
za to se ima pred vsem zahvaliti zaved-
nosti in razsodnosti svojih vlagateljev, ki
so sedaj z njo vred lahko ponosni na
stavbo, katero so — vsak po svojih močeh
— pomagali graditi. Hvala jim na zaupanju,
ki so kakorkoli sodelovali pri tem zavodu. Osta-
nejo naj ji naklonjeni tudi še nadalje.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Ministrski svet.

Budimpešta, 26. maja. Za vsak
teden napovedani ministrski svet se vrši
jutri.

Sankcioniranje hrvatske volilne reforme.

Budimpešta, 26. maja. Cesar bo v
soboto sankcioniral zakon volilne reforme
za hrvatsko, ki mu ga predloži ban Toma-
šević v sankcijo.

Sprejem cesarja v Bosni.

Sarajevo, 26. maja. Za cesarjev
sprejem se delajo najobsežnejše priprave.
Predsednik trgovske in obrtne zbornice pl.
Berković je poslal na vse člane dopis, v
katerem jih pozivlja, naj pridejo k sprejemu
cesarja v svečanostni obleki.

Turški prestolonaslednik obišče cesarja
Frana Josipa.

Berlin, 26. maja. Kakor se poroča
iz Dunaja, obišče najbrže na povratku v
Carigrad turški prestolonaslednik Jusuf Ize-
din v Budimpešti cesarja Frana Josipa in
sicer še prej, predno odpotuje cesar v
Bosno. — Ako se to zgodi, vrne prestolo-
naslednik Franc Ferdinand še to poletje
obisk v Carigradu.

Albanija — pomirjena.

Solun, 26. maja. Položaj v Albaniji
je neizpremenjen. Čete prodirajo sistema-
tično in po okrajih razdeljene proti zapadu.
Zasedanje ozemlja od Dibra do Škadra
(Skutari) bo baje izvršeno v 14 dneh.

Skoplje, 26. maja. Uradna poročila
o položaju v Djakovi se glase pomirje-
valno. Zasebna poročila pa zatrjujejo, da
imajo Djakovo še uporniki v rokah.

Solun, 26. maja. Zatrjuje se, da se
izvežba v orožniški šoli 800 orožnikov, ki
se odpošljejo na Kosovo.

Carigrad, 26. maja. Vrhovni po-
veljnik Šefket-paša brzjavlja, da je inšpi-
ciral 22. maja z vojnim ministrom posa-
mezne vojaške oddelke, ki stikajo po vaseh
za orožjem. Prebivalci vasi oddajajo še
pred prihodom čet nabrano orožje in ob-
ljublajo, da obveste oblasti, ako bi v pri-
hodnje se našlo še kje orožje. Zadnja dva
bataljona Redif-brigade Samšna sta došla v

„Narodna kavarna“

Fran Krapeš.

104—5

Lesna trgovina v Ljubljani išče knjigovodjo

veščega dvostavnega knjigovodstva. Znanje italijansčine daje prednost. Vstop takoj. Ponudbe na „poštni predal šte. 21.“

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3
priporoča svojo trgovino ur, juvelov, raz-
ličnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih
oprav itd., itd. 6/10—1
Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

Gostilničarska koncesija

za mesto Ljubljana

se pod jako ugodnimi pogoji odda takoj v
najem. Kje, pove inseratni biro „Jutra“.

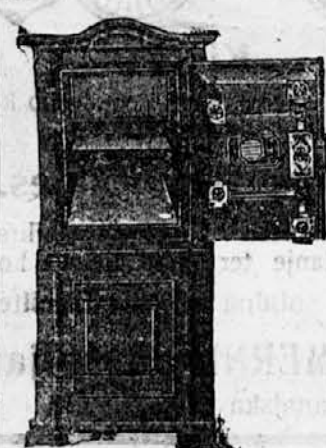
Trgovsko podjetje

se radi odpotovanja takoj proda.

Isto je vpeljano in dobičkanosno ter se lahko naprej vodi pod sedanjo
tvrdko s pristavkom „naslednik“.

- Jako ugodni delni plačilni pogoji! -

Ponudbe na inseratni biro „Jutra“ pod šifro „Trgovina 500“. 5—1

Oglejte si največjo zalogo poljedelskih strojev,

slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, kosilnic, motorjev,
gepeljnov in stiskalnic za grozdje in sadje, štedil-
nikov, peči, nagrobnih križev, blagajn itd. pri tvrdki

FR. STUPICA

v Ljubljani, Marija Terezija cesta 1, poleg Figabirta.

Ravnotam lahko kupite vsak čas po najnižjih cenah
traverze, železniške šine, cement in vse druge po-
trebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino,
gnojnico, vseh vrst tehtnice, uteže in vse druge
v železnino spadajoče predmete.

A. PERSCHE

Ljubljana,

Pred škofijo št. 21.

priporoča

veliko zalogo

raznih nakitov, perilo za gospode in dame,
specijalitete zavrtnic in nogavic; steznik

„Directoire“ P. D.

Slovinci! Spominjajte se prekoristne
družbe sv. Cirila in Metoda!

Največja zaloga najfinejših barv in potrebščin

za umetnike, slikarje, kiparje itd., kakor:

Düsseldorfske oljnate barve

v pušicah za umetnike in študijsko slikanje.

Horodamove patentovane akvarelne barve

za šolo in v pušicah za študije.

Pastelne barve (stogle)

pristine francoske in za ljudske šole v škatljicah.

14/87

Tempera barve

za srednje in strokovne šole, za umetniške in prijatelje umetnosti.

Firneži, olja in retuše za slikarstvo

Slikarsko platno

Zahtevajte cenik.

z oljnatim in krednim temeljem.

Zahtevajte cenik.

Vzorci za sobne slikarje vedno najnovejše na razpolago priporoča

Adolf Hauptmann, prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zaradi minule sezije se prodaja

v „Angleškem skladišču oblek“

izgotovljene obleke za gospode in dečke
ter konfekcijo za dame in deklice
še ceneje kakor doslej.

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 44.

Prireja pogrebe od najpriprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kri-
stalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča kakor: kovinaste
in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence umetne, cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

Najnižje cene!

TURK in BRATA ROJINA.

Delniška glavica:

K 3,000.000.

301—46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rezervni fond:

K 400.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.

Sprejema prijave za subskripcijo delnic „Ljubljanske kreditne banke“ IV. izdaje: za
delničarje à K 420.—, za nedelničarje à K 445.— do dne 31. maja 1910.